

Sylwester Kozak

Katedra Polityki Europejskiej, Finansów Publicznych i Marketingu
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

Emisja obligacji jako czynnik poprawy stabilności i konkurencyjności banków spółdzielczych

Wstęp

Wyższa kwota funduszy własnych podnosi stabilność funkcjonowania banków a także umożliwia im rozszerzenie akcji kredytowej i poprawę pozycji na lokalnym rynku bankowym. Możliwości te są szczególnie istotne dla banków spółdzielczych, które mają stosunkowo ograniczony zestaw metod powiększania skali kredytowania gospodarstw domowych oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MSP). Wynika to m.in. z niskich funduszy własnych, jakimi zazwyczaj charakteryzuje się ta grupa banków. Niska kapitalizacja ogranicza ich swobodę prowadzenia działalności bankowej oraz zwiększania akcji kredytowej i wartości jednostkowego kredytu.

Ustawa Prawo bankowe i ustawa o funkcjonowaniu banków spółdzielczych¹ wskazują, że bank o funduszach własnych mniejszych niż odpowiednik 5 milionów euro w złotych jest zobowiązany do przystąpienia do zrzeszenia organizowanego przez bank zrzeszający. Ponadto taki bank może prowadzić działalność wyłącznie na obszarze powiatu, w którym ma siedzibę lub sąsiadujących z nim. Geograficzne rozszerzenie działalności banków spółdzielczych jest istotne dla poziomu ich dochodowości, gdyż depozyty gromadzone od gospodarstw domowych i lokalnych MSP są podstawowym źródłem ich finansowania, a przychody odsetkowe od udzielonych im kredytów są jednym z głównych źródeł wyniku działalności bankowej. Poprawa wyposażenia kapitałowego banków jest zatem istotnym warunkiem ekspansji banków, poszerzenia grupy kredytobiorców, w tym również MSP, a w konsekwencji poprawy dochodowości i konkurencyjności na rynku lokalnym.

¹ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz.U. 1997 Nr 140, poz. 939); ustawa z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz.U. Nr 119, poz. 1252).

Nowelizacja ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych² zezwala tej grupie banków na wykonywanie, za zgodą banków zrzeszających, czynności dotychczas zarezerwowanych wyłącznie dla banków komercyjnych³. Należą do nich:

- emitowanie bankowych papierów wartościowych,
- prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
- pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym,
- obejmowanie lub nabywanie akcji i praw z akcji oraz udziałów innej osoby prawnej i jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych,
- zaciąganie zobowiązań związanych z emisją papierów wartościowych,
- dokonywanie obrotu papierami wartościowymi,
- dokonywanie, na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem, zamiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika,
- nabywanie i zbywanie nieruchomości,
- świadczenie usług konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych,
- świadczenie usług certyfikacyjnych w rozumieniu przepisów o podpisie elektronicznym, z wyłączeniem wydawania certyfikatów kwalifikowanych i wykorzystywanych przez banki w czynnościach, których są stronami,
- świadczenie innych usług finansowych.

Jednym z najważniejszych uprawnień nabytych przez banki spółdzielcze jest możliwość emitowania bankowych papierów wartościowych, w tym obligacji. Fundusze pozyskane z ich emisji mogą być bowiem zaliczane do funduszy własnych, co daje podstawę do zwiększania akcji kredytowej, m.in. kierowanej do MSP [Kozak 2011].

Cel i metoda badań

Celem opracowania jest prezentacja i analiza motywacji banków spółdzielczych do emitowania obligacji oraz możliwości podnoszenia przy ich pomocy funduszy własnych dla poprawy ich stabilności i konkurencyjności na rynkach lokalnych.

Wykorzystana w artykule metoda badań to porównawcza analiza literatury i regulacji prawnych odnoszących się do bankowych papierów wartościowych, a także danych liczbowych pochodzących z instytucji nadzorujących działalność banków spółdzielczych.

² Ustawa z dnia 1 lipca 2009 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz.U. z 2009 r. Nr 127, poz. 1050).

³ Za banki komercyjne przyjmuje się banki państwowe i banki w formie spółki akcyjnej.

Opracowanie powstało na podstawie literatury przedmiotu oraz danych o bankach spółdzielczych publikowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, Narodowy Bank Polski, Europejskie Stowarzyszenie Banków Spółdzielczych (European Association of Co-operative Banks, EACB) i rynek obligacji CATALYST.

Bankowe papiery wartościowe w Polsce i krajach UE

Do 1997 r. bankowe papiery wartościowe nie stanowiły odrębnej grupy normatywnych papierów wartościowych. W tym czasie banki, działając na bazie ustawy Prawo bankowe⁴ z 31.01.1989 r., emitowały obligacje, które zaliczano do tzw. zwykłych papierów wartościowych. Z kolei ustawa Prawo bankowe z 29.08.1997 r. uprawnia banki do emitowania papierów wartościowych w ramach czynności bankowych wymienionych w art. 5 ust. 1 pkt 5, co mieści się w ramach działalności depozytowo-kredytowej banku. Emitowane na tej podstawie papiery wartościowe nie tworzą jednolitej kategorii i obejmują:

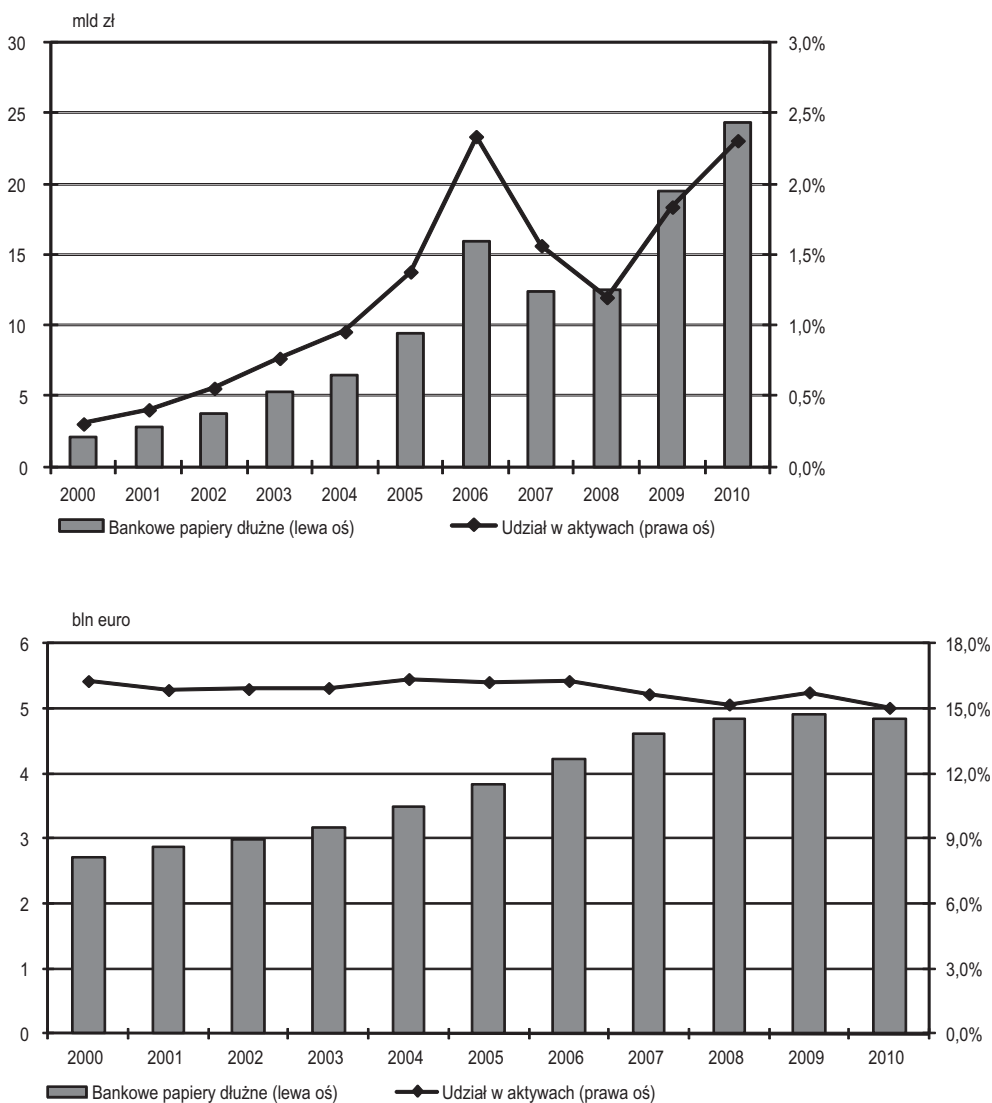
- bankowe papiery wartościowe o charakterze depozytowym – środki pieniężne gromadzone są w drodze przyjmowania depozytów i lokat terminowych,
- bankowe papiery wartościowe o charakterze pożyczkowym – środki gromadzone są na zasadzie pożyczki.

Funkcją gospodarczą bankowych papierów wartościowych jest pozyskanie przez banki środków przeznaczonych na podstawową działalność banku, tj. akcje kredytowe [Michalski 2011].

Do 2005 r. banki komercyjne w bardzo niewielkim stopniu korzystały z takiej formy pozyskiwania funduszy na finansowanie działalności. Dopiero na koniec 2004 r. wartość wyemitowanych bankowych papierów wartościowych osiągnęła 6,5 mld zł, co stanowiło około 1% sumy bilansowej sektora bankowego (rys. 1). Emisją tych papierów były zainteresowane głównie banki specjalistyczne o nielicznej sieci placówek i ograniczonej bazie depozytowej. Ponadto cały sektor bankowy charakteryzował się w tym okresie nadpłynnością i stosunkowo łatwym dostępem do środków na rynku pożyczek międzybankowych.

Znacznie częściej z bankowych papierów wartościowych, które są stosunkowo ważnym źródłem refinansowania, korzystały banki w krajach strefy euro. W 2000 r. ich średni udział w sumie bilansowej wynosił 16,3%, a w okresie do 2010 r. nie spadał poniżej poziomu 15% (rys. 1). Krajami o największym wykorzystaniu obligacji bankowych są Niemcy i Włochy. Ich udziały w pasywach banków w tych krajach utrzymywały się odpowiednio na poziomie 20 i 17%. Wyni-

⁴ Ustawa Prawo bankowe z 31 stycznia 1989 r. (Dz.U. z 1989 r. Nr 4, poz. 21).

Rysunek 1

Wartość zobowiązań z tytułu bankowych papierów dłużnych (oś lewa) i ich udział w sumie bilansowej (oś prawa) w sektorze bankowym w Polsce (lewy panel) i krajów strefy euro (prawy panel)

Źródło: EBC, KNF.

kało to m.in. z lepiej rozwiniętych w tych krajach rynków finansowych i większej skali kredytowania gospodarstw domowych i przedsiębiorstw [NBP 2009].

Istotnym czynnikiem zwiększającym zainteresowanie bankowymi papierami wartościowymi w Polsce był wzrost popytu na kredyty konsumenckie, głów-

nie samochodowe i mieszkaniowe, jaki notowano po 2005 r. Wzrost obrotów na rynku nieruchomości, przyspieszenie tempa przyrostu kredytów, przy jednoczesnym osłabieniu tempa napływu depozytów, spowodowały, że również banki uniwersalne o dużych sieciach placówek zaczęły emitować własne papiery wartościowe na potrzeby finansowania działalności kredytowej.

Firma ratingowa Fitch Ratings wskazuje, że emisje o największych wartościach nominalnych przeprowadziły w tym czasie takie banki jak: Bank Millennium, BOŚ Bank, BRE Bank Hipoteczny, Pekao Bank Hipoteczny, Santander Consumer Bank, Bank BPH, Bank Polskiej Spółdzielczości [Fitch 2010 i 2011]. W konsekwencji w latach 2004–2006 wartość zadłużenia banków z tytułu bankowych papierów wartościowych wzrosła z 6,5 do 15,9 mld zł⁵.

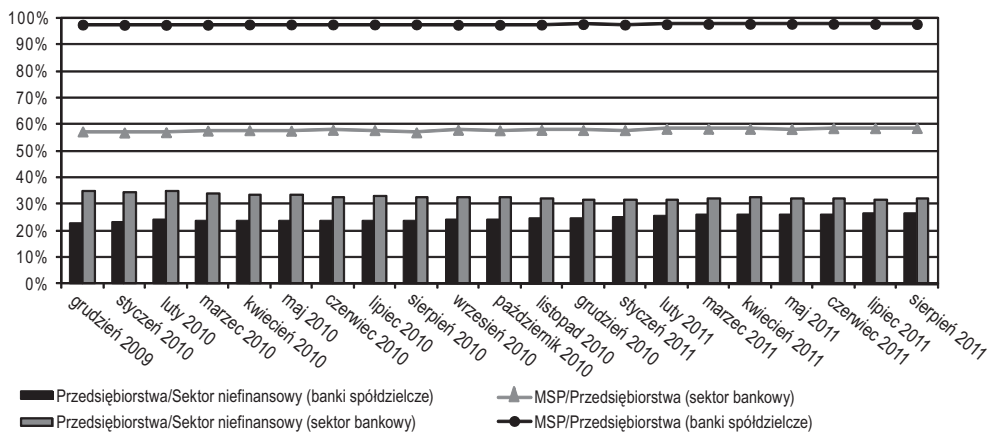
Stan sektora banków spółdzielczych i motywacja do emisji obligacji

Sektor bankowości spółdzielczej na terenie Polski ma ponad 150-letnią tradycję w obsłudze finansowej sektora MSP, rzemiosła i rolników [Kozak 2010]. Aktualnie MSP są dla banków spółdzielczych największą grupą klientów prowadzących działalność gospodarczą. Na koniec 2010 r. w sektorze banków spółdzielczych wartość udzielonych im kredytów stanowiła 97,7% portfela kredytów dla przedsiębiorstw oraz 24,1% portfela kredytów dla sektora niefinansowego. Oznacza to 7,5-procentowy udział banków spółdzielczych w sektorze bankowym pod względem wielkości kredytowania MSP (rys. 2).

Zarówno w Polsce, jak i innych krajach UE banki spółdzielcze są naturalnym zapleczem finansowym działalności MSP i mają w tym względzie wieloletnie doświadczenie. Zgodnie z danymi Europejskiego Stowarzyszenia Banków Spółdzielczych w takich krajach, jak Austria, Holandia, Niemcy czy Włochy banki spółdzielcze dostarczają odpowiednio 46, 41, 27 i 26% kredytów dla MSP (tab. 1).

Jednak jednym z istotnych ograniczeń w rozszerzaniu tej działalności jest niska kwota funduszy własnych uniemożliwiająca absorpcję ryzyka wynikającego z większej akcji kredytowej. Średnie wartości współczynnika wypłacalności banków spółdzielczych w Polsce i innych krajach UE tylko nieznacznie przekraczają regulacyjny wymóg 8% (tab. 1). Możliwość poprawy tej sytuacji w Polsce daje emitowanie przez banki własnych papierów wartościowych, m.in. długoterminowych obligacji. O wadze problemu świadczy fakt, że po uzyskaniu odpowiednich uprawnień banki spółdzielcze niemal natychmiast skorzystały

⁵ Silny wzrost zadłużenia w latach 2009–2010 wynika z emisji przez Bank Gospodarstwa Krajowego długoterminowych obligacji na rzecz Krajowego Funduszu Drogownictwa.

Rysunek 2

Struktura kredytów dla przedsiębiorstw w bankach spółdzielczych i sektorze bankowym w Polsce w latach 2009–2011

Źródło: EBC, KNF.

Tabela 1

Stan sektora banków spółdzielczych w Polsce i niektórych krajach UE w latach 2007–2009 (w %)

		AT*	DE	HU	IT	LX	ND	PL
Udział w rynku depozytów	2007	35,8	18,3	9,1	33,7	10,0	41,0	8,8
	2008	34,6	18,6	8,3	34,3	10,0	43,0	8,8
	2009	37,4	19,3	10,5	33,3	11,0	40,0	8,2
Udział w rynku kredytów	2007	31,3	16,0	3,1	29,5	10,0	28,0	6,5
	2008	32,1	16,0	2,7	30,3	10,0	30,0	6,5
	2009	32,5	16,8	4,2	30,8	11,0	30,0	5,8
Kredyty MSP w portfelu kredytowym	2007	b.d.	27,0	50,0	49,0	17,0	19,0	20,0
	2008	b.d.	27,0	53,0	49,0	26,9	13,6	22,1
	2009	32,0	26,4	31,8	49,0	19,3	14,1	24,1
Udział w rynku kredytów MSP	2007	b.d.	25,0	4,0	23,0	6,0	38,0	6,0
	2008	38,0	25,0	4,0	25,0	6,0	39,0	6,3
	2009	46,6	27,1	5,2	26,3	8,0	41,0	7,5
Współczynnik wypłacalności	2007	8,1	7,9	6,8	7,5	7,1	10,7	9,5
	2008	8,1	7,8	6,8	10,6	8,5	12,7	9,5
	2009	9,5	8,3	14,1	11,8	7,9	13,8	9,5

* Rozwinięcia skrótów: AT – Austria, DE – Niemcy, HU – Węgry, LX – Luksemburg, ND – Holandia, PL – Polska.

Źródło: EACB, www.eurocoopbanks.coop

z możliwości emitowania obligacji, deklarując przy tym współpracę ze swoimi bankami zrzeszającymi⁶. Aktywność ta pozwoliła na przeprowadzenie 23 emisji obligacji do końca września 2011 r.

Wyższy poziom funduszy własnych ma istotne znaczenie dla banków spółdzielczych, gdyż nadaje im dodatkowe uprawnienia zwiększające możliwości prowadzenia działalności bankowej, tj.:

- bank o funduszach własnych w przedziale od 1 do 5 mln euro ma prawo działać w powiecie macierzystym, powiatach sąsiadujących z nim, a za zgodą banku zrzeszającego i KNF w innych powiatach; ma również obowiązek zrzeszania się;
- bank o funduszach własnych, wyższych niż odpowiednik 5 mln euro w złotych, może prowadzić działalność na terenie całego kraju i nie ma obowiązku zrzeszania się⁷.

Kolejną motywacją do podniesienia funduszy własnych jest konieczność dostosowania ich do wartości i poziomu ryzyka aktywów banku, z których podstawowymi są kredyty dla sektora niefinansowego. Zwiększenie akcji kredytowej, m.in. dla podniesienia dochodów odsetkowych, wiąże się z podniesieniem minimalnego wymogu kapitałowego, będącego funkcją wysokości przyjętego przez bank ryzyka kredytowego. Wartość funduszy musi być na tyle wysoka, aby bank zachował wartość wskaźnika wypłacalności powyżej ustawowego wymogu wynoszącego 8%.

Brak zharmonizowania wzrostu bazy depozytowej i portfela kredytowego (tab. 1) może prowadzić do obniżenia dochodowości banku i pogorszenia jego przyszłej stabilności finansowej. Banki spółdzielcze, posiadając dużą ilość depozytów od gospodarstw domowych, nie mogą zwiększać akcji kredytowej ze względu na niski poziom funduszy własnych i zmuszone są do inwestowania środków w mniej dochodowe lokaty w instytucjach finansowych.

Dla wielu banków spółdzielczych nadal istotny jest problem utrzymania funduszy własnych na poziomie wyższym niż odpowiednik 1 mln euro w złotych. W 2009 r., w wyniku znacznego obniżenia się kursu złotego względem euro, wyrażona w złotych kwota funduszy własnych w niektórych bankach spółdzielczych stała się zbyt niska, choć w poprzednim roku była wystarczająca dla spełnienia wymogu kapitałowego. Sytuacja ta stała się szczególnie poważna w I kwartale 2009 r. W tym czasie jedyną metodą poprawy sytuacji było podniesienie kapitałów poprzez zatrzymanie zysków za 2008 r., a w niektórych bankach podwyższenie funduszy udziałowych. Zgodnie z informacją KNF na koniec czerwca 2009 r.

⁶ Zgodnie z komunikatem Banku BPS z 9 listopada 2009 r., 9 banków spółdzielczych należących do zrzeszenia zgodziło się na wyemitowanie długoterminowych własnych papierów dłużnych za pośrednictwem Domu Maklerskiego BPS (dostęp 15.10.2011 r., <http://www.bankbps.pl>).

⁷ Dotychczas z tej możliwości korzysta tylko Krakowski Bank Spółdzielczy.

26 banków spółdzielczych nie spełniało wymogu kapitałowego w kwocie równowartej 1 mln euro. Po uwzględnieniu niezweryfikowanego zysku w trakcie zatwierdzania oraz niezweryfikowanego zysku za okres bieżący na koniec III kwartału 2009 r. nadal 16 banków nie spełniało wymogu [KNF 2009]. Utrzymywanie zatem kapitałów własnych na poziomie nieznacznie przekraczającym wymóg kapitałowy może stać się z jednej strony przyczyną obniżenia stabilności finansowej banku, a z drugiej narazić bank na konieczność natychmiastowego dokapitalizowania, a nawet przygotowania i realizacji programu naprawczego banku.

Niskie fundusze własne ograniczają również wielkość zaangażowania banku w jednym podmiocie gospodarczym, a także w większej liczbie podmiotów, w których bank w znaczny sposób się zaangażował. Ustawa Prawo bankowe wskazuje, że dla ograniczenia koncentracji ryzyka kredytowego suma wierzytelności banku, udzielonych przez bank zobowiązań pozabilansowych oraz posiadanych przez bank bezpośrednio lub pośrednio akcji lub udziałów w innym podmiocie nie mogą przekroczyć limitu koncentracji zaangażowań, który wynosi:

- 20% funduszy własnych banku – dla zaangażowania banku wobec każdego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, gdy którykolwiek z tych podmiotów jest w stosunku do banku podmiotem dominującym lub zależnym albo jest podmiotem zależnym od podmiotu dominującego wobec banku,
- 25% funduszy własnych banku – dla zaangażowania banku wobec każdego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, gdy żaden z nich nie jest podmiotem powiązaniem z bankiem.

Ponadto suma zaangażowań banku równych lub przekraczających 10% funduszy własnych (tzw. duże zaangażowanie) w stosunku do wspomnianych wcześniej podmiotów nie może być wyższa niż 800% tych funduszy (tzw. limit dużych zaangażowań).

Niski poziom możliwych do udzielenia kredytów obniża poziom atrakcyjności banku w stosunku do większych podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie działania banku spółdzielczego. Fakt ten zmniejsza jego szanse na oferowanie usług corporate banking, co może mieć istotne znaczenie dla dochodowości i stanu wypłacalności banku.

Wartość emisji obligacji banków spółdzielczych

Począwszy od połowy 2010 r. banki spółdzielcze w stosunkowo szybkim tempie zwiększają wartość wyemitowanych obligacji. Najczęstszymi emitentami są członkowie zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości (BPS). Pierwsze porozumienie o współpracy i obsłudze emisji obligacji zostało podpisane 9 listopada 2009 r. przez Bank BPS, Dom Maklerski Banku BPS i 9 banków spół-

dzielczych. Pierwsze obligacje czterech banków spółdzielczych wprowadzono na rynek CATALYST – GPW w lipcu 2010 r. Do końca września 2011 r. na rynku CATALYST notowano 21 serii obligacji 19 banków spółdzielczych oraz 2 serie obligacji wyemitowane przez BPS. Łączna kwota emisji wynosi 351 mln zł (tab. 2).

Tabela 2

Emisje obligacji banków spółdzielczych w latach 2010–2011

Bank – emitent	Termin wykupu	Oprocentowania	Suma emisji (mln zł)
Bank Polskiej Spółdzielczości	2020.07.12	WIBOR 6M +3,5 p.p.	100,0
Podkarpacki Bank Spółdzielczy	2020.07.02	WIBOR 6M +4 p.p.	25,0
BS w Ostrowi Mazowieckiej	2021.02.11	WIBOR 6M +3,5 p.p.	10,0
Spółdzielczy Bank Rozwoju w Szepietowie	2025.03.12	WIBOR 6M +3,5 p.p.	2,0
Krakowski Bank Spółdzielczy	2020.10.29	WIBOR 6M +4 p.p.	20,7
Spółdzielczy Bank Rozwoju w Szepietowie	2025.07.16	WIBOR 6M +3,5 p.p.	5,0
BS w Białej Rawskiej	2025.04.09	WIBOR 6M +3,5 p.p.	5,0
Spółdzielczy Bank Rzemiosła i Rolnictwa w Wołominie	2021.07.08	WIBOR 6M +3,2 p.p.	10,0
Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie	2020.06.22	WIBOR 6M +3 p.p.	10,0
Warszawski Bank Spółdzielczy	2021.05.07	WIBOR 6M +3,2 p.p.	7,0
BS w Skierniewicach	2018.04.01	WIBOR 6M +3,5 p.p.	8,0
Mazowiecki Bank Spółdzielczy w Łomiankach	2020.07.23	WIBOR 6M +3,2 p.p.	6,0
Podlasko-Mazurski Bank Spółdzielczy w Zabłudowie	2024.06.18	WIBOR 6M +3 p.p.	5,0
BS w Limanowej	2021.07.08	WIBOR 6M +3,2 p.p.	10,0
BS w Piątnicy	2010.06.11	WIBOR 6M +3,2 p.p.	4,0
ESBANK Bank Spółdzielczy	2025.07.16	WIBOR 6M +3 p.p.	5,0
Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie	2020.06.18	WIBOR 6M +3 p.p.	10,0
Bałtycki Bank Spółdzielczy w Darłowie	2025.12.24	WIBOR 6M +3 p.p.	2,9
Bank Polskiej Spółdzielczości	2018.07.15	WIBOR 6M +3 p.p.	80,0
BS w Piasecznie	2010.06.25	WIBOR 6M +3 p.p.	5,0
Orzesko-Knurowski Bank Spółdzielczy	2020.05.28	WIBOR 6M +3 p.p.	7,0
BS w Płońsku	2021.04.15	WIBOR 6M +3 p.p.	7,0
BS w Barlinku	2021.04.15	WIBOR 6M +2,8 p.p.	6,8

Źródło: www.gpwcatalyst.pl

W większości przypadków agentem emisyjnym był Dom Maklerski Banku BPS. Banki dostosowały termin wykupu obligacji do wymogu stawianego przez KNF przy zaliczaniu środków z emisji do funduszy własnych⁸. Dotychczasowe emisje obligacji posiadają zazwyczaj 10 i 15-letni termin wykupu. Wartość emisji jest silnie zróżnicowana i uzależniona od wartości aktywów banku i jego sytuacji finansowej. Najmniejsza emisja opiewała na kwotę 2 mln zł, a największa na 25 mln zł. We wszystkich przypadkach wartość nominalna obligacji wynosi 1000 zł, a oprocentowanie jest zmienne i uzależnione od stawki WIBOR. Jako cel emisji obligacji banki w swych prospektach emisyjnych wskazują m.in. na konieczność podniesienia funduszy własnych i poprawy stabilności finansowej, a także rozwój akcji kredytowej dla przedsiębiorstw na terenach wiejskich i sektora MSP.

Podsumowanie

Wyniki badań wskazują, że w Polsce i innych krajach UE banki spółdzielcze należą do istotnych dostarczcycieli kredytu, szczególnie dla MSP. Możliwość rozszerzania obszaru działania oraz zwiększania kwoty kredytów ograniczone są jednak niskimi funduszami własnymi banków. Emitowanie obligacji przez banki spółdzielcze, możliwe od 2009 r., pozwala im na zwiększenie skali kredytowania i ekspansję geograficzną banków na sąsiednie rynki lokalne przy zachowaniu odpowiednich poziomów współczynnika wypłacalności.

Dzięki emisji obligacji w latach 2010–2011 banki podniosły fundusze własne, stały się zdolne do absorpcji większych strat finansowych i poprawiły stabilność funkcjonowania. Zwiększyły też swe możliwości rozwoju poprzez podniesienie poziomu wskaźników koncentracji zaangażowań. W konsekwencji będą mogły udzielać większych kwotowo kredytów dla jednego podmiotu gospodarczego i rozszerzyć grupę klientów korporacyjnych. Banki spółdzielcze podnosząc poziomu swej wypłacalności i stabilności poprawiają swą konkurencyjność i pozycję na rynku bankowym.

Literatura

ECB 2010: Financial integration in Europe. European Central Bank, Frankfurt am Main.
FITC RATINGS 2010: Podsumowanie IV kwartału 2009 i roku 2009 na rynku nieskarbowych instrumentów dłużnych w Polsce, Fitch Polska SA Warszawa.

⁸ Uchwała nr 434/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie innych pozycji bilansu banku zaliczanych do funduszy podstawowych banku, ich wysokości, zakresu i warunków ich zaliczania do funduszy podstawowych (Dz.Urz. KNF z 2011 r. Nr 1, poz. 1).

- FITCH RATINGS (2011): Podsumowanie IV kwartału 2010 i roku 2010 na rynku nieskarbowych instrumentów dłużnych w Polsce, Fitch Polska SA Warszawa.
- KNF 2009: Sytuacja banków spółdzielczych w I półroczu i w 3 kwartałach 2009 roku, KNF Departamentu Bankowości Spółdzielczej PNB, Warszawa.
- KNF, 2011: Raport o sytuacji banków w 2010 r. UKNF, Warszawa.
- KOZAK S., 2010: Czynniki kształtujące dochodowość i efektywność banków spółdzielczych w okresie integracji z europejskim systemem finansowym, Zeszyty Naukowe SGGW, Ekonomika i Organizacja Gospodarki Żywnościowej, Nr 83, s. 141–152.
- KOZAK S., 2011: Obligacje długoterminowe jako narzędzie podwyższania funduszy własnych banków spółdzielczych, Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu, T. 13, z. 2, s. 226–231.
- MICHALSKI M., 2011: Status bankowych papierów wartościowych na rynku kapitałowym. Monitor Prawa Bankowego, Nr 1(02), s. 78–86.
- NBP 2010: Rozwój systemu finansowego w Polsce w 2009 roku, Warszawa.
- www.bankbps.pl – Bank Polskiej Spółdzielczości SA w Warszawie.
- www.eurocoopbanks.coop – Europejskie Stowarzyszenie Banków Spółdzielczych (European Association of Co-operative Banks, EACB).
- www.gpwcatalyst.pl – CATALYST Rynek obligacji GPW.

Issuance of bonds as a factor in improving stability and competitiveness of cooperative banks

Abstract

The amount of own funds of banks has a significant impact on the stability of their operations and ability to absorb losses. In the indirect way it determines the value of lending activity, the level of competitiveness and position in the banking market. This article aims to analyze the regulations and the scale of bond issuance held by cooperative banks and the role of funding to improve their stability and competitiveness in the banking market in 2010–2011. The results indicate that in Poland and other EU countries, cooperative banks are important providers of credit, especially for SMEs. Raising equity through issuance of bonds may extend the area of operation and increase the total amount of credit and commitment to individual enterprise.

